

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! Centrum voor volwassenenonderwijs GLTT te Sint-Genesius-Rode

Hoofdstructuur CVO

	Instellingsnummer	33431
	Instelling	GO! Centrum voor volwassenenonderwijs GLTT
directeur		Annemie Boon (waarnemend)
adres		Schoolstraat 2 - 1640 SINT-GENESIUS- RODE
telefoon		02-358.28.97
fax		02-358.44.24
e-mail		info@gltt.be
website/URL		www.gltt.be
	Bestuur van de instelling	113886 - GO! scholengroep Ringscholen te WEMMEL
adres		Zijp 18 - 1780 WEMMEL
	Consortium	127274 - Consortium volw In vzw te VILVOORDE
adres		Witherenstraat 19 - 1800 VILVOORDE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	17/09/2012, 18/09/2012, 19/09/2012, 20/09/2012, 21/09/2012, 24/09/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	24/09/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	03/10/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Els Van Raemdonck
	Teamleden	Hilde Vandeurzen Dirk Fiers
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Opleidingen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 SVWO - Informatie- en communicatietechnologie - Inf.:Computer- &Besturingssyst.&Netwerken - Informatica: toepassingssoftware (Modulair)	8
3.2 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Chinees richtgraad 1 en 2 (Modulair)	10
3.3 SVWO - Talen richtgraad 1, 2, 3 en 4 - Engels richtgraad 1, 2, 3 en 4 (Modulair) ...	13
3.4 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Frans richtgraad 1 (Modulair)	16
3.5 SVWO - Talen richtgraad 3 en 4 - Spaans richtgraad 3 en 4 (Modulair)	18
4. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Professionalisering	20
5. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	21
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM	24
6.1 Wat doet het centrum goed?	24
6.2 Wat kan het centrum verbeteren?	25
6.3 Wat moet het centrum verbeteren?	25
7. ADVIES	26
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	26

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het centrum voor volwassenenonderwijs GLTT biedt opleidingen secundair volwassenenonderwijs aan uit 6 studiegebieden. Voor de doorlichting werden opleidingen uit drie studiegebieden van het secundair volwassenenonderwijs onderzocht m.n. de opleidingen Informatica Computer- & Besturingssystemen en Netwerken, Informatica Toepassingssoftware, Engels R1-2-3 en 4, Chinees R1 en 2, Frans R1 en Spaans R3 en 4. In deze keuze zit het grootste studiegebied van het centrum vervat, namelijk Talen richtgraad 1 en 2 (47,30% van het aanbod).

In de opleidingen Informatica respecteert het centrum de opleidingsprofielen van de opleidingen. Het realiseert in voldoende mate de leerplandoelstellingen met de cursisten en werkt aan de sleutelvaardigheden. Dat blijkt uit de continuïteit in de leerstofplanningen, het cursusmateriaal en de cursistevaluaties. Het centrum is duidelijk gericht op vernieuwing. De toepassing van gecombineerd onderwijs en de recente aanvulling van het aanbod met lessen rond het gebruik van tabletcomputers getuigen van deze innovatiegerichtheid.

Het optimaliseren van de interne dynamiek en de gelijkgerichtheid binnen de ICT-opleidingen is een belangrijk aandachtspunt dat kan leiden tot een aanzienlijke verbetering van de algemene kwaliteit van de ICT-opleidingen.

Voor alle opleidingen Talen worden de leerplandoelstellingen gerealiseerd. Kenmerkend is de multiculturele samenstelling van de klasgroepen en het hoge opleidingsniveau van het doelpubliek in vergelijking met het Vlaams gemiddelde. De doeltaal wordt gehanteerd vanaf de beginmodules. Het onderwijsleerproces is vaardigheidsgericht. De taalleerkrachten zijn professioneel en gedreven. Er is een grote cursistentevredenheid. Desondanks blijven de evaluatie en het gericht uitwisselen van expertise belangrijke werkpunten in de volledige taalafdeling.

In de opleidingen Chinees richtgraad 1 en 2 maken de leerkrachten naast het handboek gebruik van zelf ontwikkeld materiaal dat getuigt van een communicatieve visie op taalleren.

In de opleidingen Engels richtgraad 3 en 4 worden de mondelinge en schriftelijke vaardigheden op een kwaliteitsvolle manier gerealiseerd. Op het vlak van evaluatie zijn er in deze opleidingen voorbeelden van goede praktijk.

In de opleiding Frans richtgraad 1 gaan de leerkrachten op een positieve en dynamische manier om met de multiculturele achtergrond van hun cursisten en ze focussen extra op uitspraak om gericht te remediëren.

In de opleiding Spaans richtgraad 3 en 4 streven de leerkrachten ernaar al hun cursisten tot een hoger beheersingsniveau Spaans te brengen. De cursus Spaans gecombineerd voor de module schriftelijke taalvaardigheid is een voorbeeld van goede praktijk.

Op 1 september 2012 ging de vroegere directeur, die het centrum meer dan 30 jaar heeft geleid, met pensioen. Het huidige directieteam, één waarnemend directeur en drie adjunct-directeurs, deelt het leiderschap in afwachting van de aanstelling van een nieuwe directeur. Zij tekenden voor de korte termijn duidelijke krijtlijnen uit om de opstart van het schooljaar te verzekeren. Centraal staat een open en transparante communicatie met het personeel met aandacht voor bottom-up initiatieven en inbreng. Het centrum staat aan het begin van een ontwikkelingstraject voor visieontwikkeling en kwaliteitszorg. Er is nood aan een transparante en vastgelegde taakverdeling en hertekening van het middenkader. De medewerkers vragen efficiënte overlegmomenten om meer betrokken te zijn bij het beleid.

De aanvangsbegeleiding voor nieuwe leerkrachten is gestructureerd uitgebouwd. De intake van nieuwkomers is doeltreffend. Zij krijgen praktische en organisatorische ondersteuning van een mentor. Toch is extra aandacht voor vakinhoudelijke ondersteuning noodzakelijk.

Voor deskundigheidsbevordering heeft het centrum een nascholingsplan uitgewerkt op basis van een behoefteonderzoek. Op dit ogenblik leidt de opgedane kennis nog niet in elke opleiding tot een kwalitatieve verbetering van het onderwijsleerproces.

In het algemeen kunnen we stellen dat het huidige directieteam een nieuwe cultuur probeert te introduceren in het centrum waarbij positieve communicatie centraal staat. Er zijn tal van uitdagingen om een algemeen beleid uit te werken dat gedragen wordt door alle personeelsleden. Bovendien moeten de decretale verplichtingen inzake kwaliteitszorg en personeelsregelgeving nageleefd worden.

De inspectie verwacht dat het centrum onder de deskundige leiding van een nieuwe directeur ten volle in staat zal zijn de intrinsieke kwaliteiten van het centrum én van haar lesgevers te borgen en zo de toekomst te verzekeren.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opleidingen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Opleidingen in de focus

Opleiding per niveau	
SVWO	Informatie- en communicatietechnologie
	Inf.: Computer- & Besturingssyst. & Netwerken
	Informatica: toepassingssoftware
SVWO	Talen richtgraad 1 en 2
	Chinees richtgraad 1
	Chinees richtgraad 2
	Engels richtgraad 1
	Engels richtgraad 2
	Frans richtgraad 1
SVWO	Talen richtgraad 3 en 4
	Engels richtgraad 3
	Engels richtgraad 4
	Spaans richtgraad 3
	Spaans richtgraad 4

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Aanvangsbegeleiding
Deskundigheidsbevordering

3. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opleidingen het volgende op:

3.1 SVWO - Informatie- en communicatietechnologie - Inf.:Computer-&Besturingssyst.&Netwerken - Informatica: toepassingssoftware (Modulair)

Voldoet

Motivering

Het centrum respecteert de opleidingsprofielen van de opleidingen. Het realiseert in voldoende mate de leerplandoelstellingen met de cursisten en werkt aan de sleutelvaardigheden. Dat blijkt uit de continuïteit in de leerstofplanningen, het cursusmateriaal en de cursistevaluaties. Het centrum is duidelijk gericht op vernieuwing. De implementatie van gecombineerd onderwijs en de recente aanvulling van het aanbod met lessen rond het gebruik van tabletcomputers getuigen van deze innovatiegerichtheid. Het optimaliseren van de interne dynamiek en de gelijkgerichtheid binnen de ICT-opleidingen is een belangrijk aandachtspunt dat kan leiden tot een aanzienlijke verbetering van de algemene kwaliteit van de ICT-opleidingen.

Vaststellingen

Outputgegevens

Het centrum reikt geen certificaten uit in het studiegebied ICT. De opleidingen zijn vooral gericht op de persoonlijke ontwikkeling van de cursisten en resulteren daarom zelden in doorstroom naar tewerkstelling of vervolgonderwijs. Enkele modules zoals bijvoorbeeld Webdesign vormen daarop een uitzondering.

Net zoals in de rest van Vlaanderen is er al enige tijd een duidelijke terugloop van het aantal inschrijvingen merkbaar in de cluster van ICT-opleidingen. Ondanks diverse initiatieven en aanhoudende inspanningen is het centrum er voorlopig nog niet in geslaagd om de neerwaartse tendens te stoppen.

Het centrum houdt zelf geen gegevens bij betreffende de outcomes en de uitval. Uit de data van de overheid blijkt dat het centrum vrij hoge slaagcijfers realiseert in zijn ICT-opleidingen. Met 77,3% geslaagde cursisten in deze opleidingen scoort het centrum duidelijk beter dan het Vlaamse gemiddelde (70%). Deze vaststelling spoort met het uitzonderlijk hoog opleidingsniveau van de cursisten. Het centrum bedient met zijn ICT-opleidingen procentueel drie keer meer cursisten met een masteropleiding en dubbel zoveel bachelors dan gemiddeld in de rest van Vlaanderen. Volgens de data van de overheid blijft de uitval vrij beperkt. Het aantal cursisten dat niet deelneemt aan de evaluaties blijft eveneens beperkt en is merkelijk lager dan het Vlaams gemiddelde. De cursisten zijn doorgaans tevreden tot zeer tevreden over de kwaliteit en de organisatie van de opleidingen.

Onderwijsaanbod

Het centrum bedient met deze opleidingen geen specifieke doel- of kansengroepen met uitzondering van de senioren. Het biedt de modules aan als los van elkaar staande blokken, waardoor het oorspronkelijk traject in

functie van het certificaat verloren gaat met als rechtstreeks gevolg dat er geen certificaten van deze opleiding worden uitgereikt.

De leerstofplanningen zijn waardevol en sporen met de leerplandoelstellingen. Er wordt steeds expliciet verwezen naar de basiscompetenties en de sleutelvaardigheden van het opleidingsprofiel. Ook de registratie van de extra-murosactiviteiten, van de weggevallen lesdagen en diverse evaluatiemomenten geeft de leerstofplanningen een belangrijke informatieve meerwaarde.

Het gebruikte cursusmateriaal is afgestemd op de leerplandoelstellingen, maar er is weinig gelijkgerichtheid onder de lesgevers met betrekking tot de keuze van het cursusmateriaal.

Er wordt meestal gebruik gemaakt van de elektronische leeromgeving, maar hoe dat gebeurt en de intensiteit van het gebruik verschilt sterk tussen de diverse lesgevers. Enkele lesgevers gebruiken het gewoon niet. Bovendien ontbreekt het aan afspraken over de structuur en de minimale invulling waardoor het platform voor de gebruiker enigszins wanordelijk overkomt.

De informatieverstrekking naar de cursisten verloopt doorgaans goed, maar bij enkele lesgevers is dit aspect nog voor verbetering vatbaar. De cursisten worden meestal voldoende geïnformeerd over alle praktische aspecten van de opleiding zoals de proces- en productevaluatie, de lesmomenten bij gecombineerd onderwijs, enz.

Het onderwijsleerproces verloopt interactief en functioneel. De klemtoon ligt terecht op het aanleren van vaardigheden. De lesgevers getuigen van grote vakdeskundigheid en gedrevenheid. Het leerklimaat is aangenaam en uitnodigend. De cursisten zijn heel tevreden over het onderwijsleerproces.

Onderwijsorganisatie

Naast het klassieke contactonderwijs biedt het centrum diverse modules aan in gecombineerd onderwijs. Het gedeelte afstandsonderwijs is niet altijd voldoende interactief en dynamisch van aard. Sommige lesgevers beperken zich teveel tot het opleggen van taken die tegen het volgend contactmoment moeten worden afgewerkt. Deze werkvorm wijst eerder in de richting van een verdoken huistaakbeleid en is geen volwaardig kwaliteitsvol gecombineerd onderwijs. De inhoud en de gehanteerde evaluatie-instrumenten voor het gecombineerd onderwijs zijn afgestemd op de leerplandoelstellingen. De cursisten zijn enthousiast over deze organisatievorm.

Uitrusting

De ICT-uitrusting is doorgaans voldoende performant. Dat is zeker het geval voor de lokalen in de hoofdvestiging, maar in de vestiging Halle voldoet de uitrusting enkel in twee van de vier lokalen met name in de lokalen D002 en D003, al ontbreekt het daar wel aan de noodzakelijke projectiesystemen. De lokalen D112 en D101 zijn minder geschikt als gevolg van de verouderde apparatuur in D112 en de ongelukkige opstelling in lokaal D101. In deze lokalen laat de uitrusting niet toe om op een kwaliteitsvolle wijze de leerplandoelstellingen te realiseren.

Evaluatiepraktijk

De evaluatiepraktijk is doorgaans voldoende valide.

Naast de vele voorbeelden van goede praktijk zijn er echter eveneens evaluaties die te weinig peilen naar de verworven leerplandoelstellingen of die te veel gericht zijn op de ondersteunende kenniselementen in plaats van op de vaardigheden. De kwaliteit van de evaluaties wordt op geen enkele manier bewaakt in het centrum. Bovendien is er nauwelijks aandacht voor een inhoudelijk gelijkgerichte aanpak. De evaluatiemethodiek wordt centrubreed opgelegd en bestaat uit een combinatie van gespreide evaluatie (proces) en een eindevaluatie (product). Deze methodiek wordt consequent toegepast. Ook de sleutelvaardigheden worden geëvalueerd en gequoteerd. Het verrekenen van de evaluatieresultaten van de sleutelvaardigheden in het eindtotaal is in tegenspraak met de status van de sleutelvaardigheden.

Deskundigheidsbevordering

Uit het behoefteonderzoek van dec 2009 - jan 2010 blijkt dat de ICT-lesgevers weinig nascholingsbehoeften hebben. De bevraging meldt enkel in beperkte mate de nood aan scholing over de ontwikkeling van aantrekkelijk cursusmateriaal en het gebruik van didactische werkvormen.

De ICT-leerkrachten maken vooral gebruik van zelfstudie om inhoudelijk up to date te blijven en de nieuwste tendensen te volgen. In principe kunnen zij eveneens gebruik maken van de mogelijkheid om externe nascholing te volgen tegen kostenvergoeding. Het aanbod is echter beperkt en valt meestal tijdens de werkuren van de lesgevers, maar ook de kosten verbonden aan zelfstudie kunnen ingebracht worden.

Algemeen beleid

De gebrekkige onderlinge verstandhouding binnen het vakgebied ICT werkt al geruime tijd remmend op een gelijkgerichte visie op de toekomst en de interne dynamiek binnen deze cluster van opleidingen. De vakwerkgroep heeft duidelijk nood aan eensgezindheid en een opbouwende houding om de neerwaartse spiraal van de inschrijvingen het hoofd te kunnen bieden. De onderwijskwaliteit en de gelijkgerichte aanpak binnen deze opleidingen kunnen verder in positieve zin evolueren als aan deze voorwaarden is voldaan. De vakwerkgroep getuigt van zin voor initiatief door actief op zoek te gaan naar opleidingsnaden in de regio en de mogelijkheid voor samenwerking met derden te onderzoeken. Dergelijke constructieve initiatieven zijn niet enkel bevorderlijk, maar zelfs noodzakelijk voor de toekomstkansen van het vakgebied.

3.2 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Chinees richtgraad 1 en 2 (Modulair)

Voldoet

Motivering

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Het onderwijsaanbod is afgestemd op de leerplandoelstellingen. De leerkrachten maken naast het handboek gebruik van zelf ontwikkeld materiaal dat getuigt van een communicatieve visie op taallessen. Het onderwijsleerproces is vaardigheidsgericht en interactief. De doeltaal wordt gehanteerd vanaf de beginmodules. Een verbeterpunt vormen de evaluatie en de interne expertisedeling.

Vaststellingen

Outputgegevens	In het schooljaar 2011-2012 realiseerde het centrum voor zijn opleidingen Chinees een uitval die lager ligt dan het Vlaamse gemiddelde. De cijfers niet-geslaagden in richtgraad 2 liggen wel hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Het centrum is nog niet gestart met een systematische analyse en opvolging van de uitvalcijfers.
Onderwijsaanbod	Het centrum hanteert een uniform sjabloon voor leerstofplanning in al zijn taalafdelingen (vreemde talen en NT2). De waarde van dit document als afstemmingsdocument is gering. De informatie over de leerinhouden is zeer summier en laat niet toe om te bepalen of de koppeling tussen de leerinhouden aan de leerplandoelstellingen correct gebeurt. Het gebruik van de leerstofplanningen heeft nog niet geleid tot inhoudelijke reflectie over het doelenkader. De noties strategieën en attitudes worden niet door alle leerkrachten op dezelfde manier geïnterpreteerd. Er is begripsverwarring tussen de noties strategieën, attitudes en taalhandelingen. Het aanbod is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Het centrum maakt gebruik van een handboek aangevuld met extra materiaal. De leerkrachten hebben een goed inzicht in de sterke en zwakke punten van het handboek dat ze aanvullen met vaardigheidsgerichte en functionele opdrachten voor spreek- en luistervaardigheid. Daarvoor wordt geput uit de bestaande handboeken Chinees en uit internetbronnen. Ook het materiaal dat werd ontwikkeld voor NT2-onderwijs vormt een inspiratiebron. Het gebruik van visueel materiaal om de doeltaal te stimuleren is waardevol, net als de spreek- en conversatieopdrachten. Deze opdrachten getuigen van gerichte aandacht voor de transfer van kennis naar vaardigheden. Er wordt gebruikgemaakt van audio- en audiovisueel materiaal, wat positief is. Er zijn nog groeimogelijkheden op het vlak van de schriftelijke vaardigheden, onder meer in de vorm van functioneel leesmateriaal en inhoudelijke schrijfopdrachten. Het onderwijsleerproces verloopt vaardigheidsgericht en de ondersteunende kennis wordt gedoseerd en functioneel aangebracht. Er gaat veel aandacht naar spreekvaardigheid en het consequente gebruik van de doeltaal. Cursisten zijn gewoon om de doeltaal te gebruiken vanaf de beginmodules. Het leerklimaat is uitnodigend. Er wordt frequent gebruik gemaakt van werkvormen die de interactie tussen cursisten bevorderen. Het centrum organiseert geen gecombineerd onderwijs voor Chinees, maar heeft al ervaring opgedaan met het gebruik van digitale leermiddelen. Zo werd er in het verleden al gewerkt met een blog voor specifieke lesgroepen. Voor een aantal modules in richtgraad 1 en 2 werd materiaal uitgewerkt voor het elektronische leerplatform. Het platform bevat extra luister- en leesmateriaal en leidt cursisten naar interessante websites. Via een forum werd de schriftelijke interactie met de cursisten gestimuleerd. Dit zijn waardevolle initiatieven. De leerkrachten missen ondersteuning en waardering voor het geleverde werk. De meerkost voor studenten vormt ook een drempel voor de leerkrachten om het gebruik van ICT-ondersteund leren verder uit te bouwen.
Onderwijsorganisatie	Het centrum biedt modules aan op het niveau van richtgraad 1 en 2. Dit schooljaar richt het centrum alle modules in van richtgraad 1 en 2, uitgezonderd Waystage 2 A/B en Threshold 3 A/B.
Uitrusting	Voor de opleidingen Chinees maakt het centrum gebruik van de campus Rode. Deze lokalen zijn goed uitgerust om multimediaal taalonderwijs aan te bieden. Een aantal lokalen bieden echter

weinig ruimte voor een activerende didactische benadering van het onderwijsleerproces. Het siert de leerkrachten dat zij zich daar niet door laten tegenhouden.

- Evaluatiepraktijk** De evaluaties wijzen op een sterk leerkrachtgebonden evaluatiepraktijk. De leerkrachten hebben weinig zicht op de manier waarop hun collega's evalueren. De evaluatie is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De evaluatie is niet representatief voor het geheel van de leerplandoelstellingen. Schrijfvaardigheid wordt vaak verward met het maken van oefeningen op ondersteunende kennis. Het neerschrijven van dialogen voor mondeling taalgebruik is evenmin een functionele invulling van schrijfvaardigheid. Voor luister- en leesvaardigheid is er een gebrek aan variatie in tekstsoorten en opdrachten om de leerplandoelstellingen voldoende breed te evalueren. De evaluatieopdrachten luister- en leesvaardigheid peilen voornamelijk naar specifieke gegevens uit informatieve teksten en te weinig naar de globale boodschap. Er wordt te vaak gebruikgemaakt van mondelinge dialogen als leestekst. Er is nood aan meer audiovisueel luistermateriaal en aan utilitaire en functionele leesteksten. De evaluaties bevatten weinig informatie over de taakopzet en de opdrachten die gebruikt worden voor spreekvaardigheid. Positief is dat het centrum voor de evaluatie spreekvaardigheid gebruikmaakt van scorewijzers met beoordelingscriteria.
- Leerbegeleiding** Het centrum bedient een cursistenpubliek met een hoge scholingsgraad in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde. In richtgraad 2 is het verschil zeer uitgesproken: het aantal cursisten met een diploma hoger onderwijs in richtgraad 1 ligt vier maal hoger dan het Vlaamse gemiddelde. De grootste noden op het vlak van leerbegeleiding hebben te maken met de heterogene samenstelling van de lesgroepen in richtgraad 2. In de hogere modules is er een grote instroom van cursisten met een hoog taalvaardigheidsniveau. Bovendien maken cursisten repetitief gebruik van de eindmodules in richtgraad 2 om hun Chinees te onderhouden. Dat stelt hoge eisen aan de differentiatie. De leerkrachten leveren inspanningen om via binnenklasdifferentiatie tegemoet te komen aan de leernoden en interesses van hun doelpubliek. Daarnaast voorziet het elektronische leerplatform in extra uitbreidings- en remediërmateriaal. Het centrum maakt voor zijn oriëntering gebruik van een schriftelijke en mondelinge oriënteringsproef. De leerkrachten ervaren dat de oriënteringsproeven niet altijd resulteren in een goede oriëntering. Deze vaststelling heeft nog niet geleid tot aanpassingen van de oriënteringsproeven.
- Algemeen beleid** Het centrum voorziet in gestructureerd vakoverleg voor de collega's van de niet-Europese talen en de Europese talen groep 2. In deze vakgroep werd tot nu toe vooral gefocust op aspecten van procedurele en formele aard en veel minder op inhoudelijke onderwijskundige aspecten zoals visieontwikkeling, gerichte expertisedeling en innovatie. Algemeen kan worden gesteld dat het centrum de hefboomfunctie van gestructureerd vakoverleg voor deskundigheidsbevordering te weinig benut. Er is ook weinig overleg en expertisedeling tussen de leerkrachten Chinees onderling, wat een gemiste kans is. Het centrum hanteert een aantal formele richtlijnen en instrumenten voor zijn leerstofplanning en evaluatie. De meerwaarde van deze richtlijnen is niet altijd duidelijk. Zo resulteert de centrumafspraken om geen uniforme evaluaties te

organiseren in parallelle modules in een sterk leerkrachtgebonden evaluatiepraktijk. Het gebruik van sleutelvaardigheden in de evaluatie houdt geen verband met de leerplanvereisten voor de taalopleidingen.

3.3 SVWO - Talen richtgraad 1, 2, 3 en 4 - Engels richtgraad 1, 2, 3 en 4 (Modulair)

Voldoet

Motivering

Het centrum realiseert in voldoende mate de leerplandoelstellingen. Er wordt vanaf de beginmodules consequent gebruikgemaakt van de doeltaal. Het taalvaardigheidsniveau van de cursisten is goed en beantwoordt aan de vooropgestelde niveauvereisten. Het gebruikte cursusmateriaal laat in alle klasgroepen toe om de leerplandoelstellingen te realiseren. In richtgraad 3 en 4 worden de mondelinge en schriftelijke vaardigheden op een kwaliteitsvolle manier gerealiseerd. De evaluatie en de uitval vormen nog werkpunten, net zoals het ontbreken van gerichte expertisedeling.

Vaststellingen

Outputgegevens In het schooljaar 2011-2012 realiseerde het centrum voor alle richtgraden Engels een uitval die hoger is dan het Vlaamse gemiddelde. Deze continuïteit in hoge uitvalcijfers over alle richtgraden wijkt af van de andere talen in het centrum. Een factor die centrumbreed een invloed heeft op de uitvalcijfers, zijn de tellingen op basis van jaarinschrijvingen. Maar er is ook veel uitval tijdens het eerste semester, zo blijkt uit gesprekken met cursisten. Volgens de leerkrachten spelen een aantal factoren een rol: de heterogene samenstelling van de klasgroepen in richtgraad 1, de grootte van de klasgroepen en de faalangst van cursisten ten opzichte van klassieke evaluaties. In de hogere richtgraden neemt een groep cursisten niet deel aan het eindexamen omdat ze geen (deel)certificaat nodig hebben. Het centrum is nog niet gestart met een systematische analyse en opvolging van de uitvalcijfers.

Het centrum organiseert nog geen systematische cursistenbevragingen om de kwaliteit van de opleidingen Engels te evalueren. Uit gesprekken met cursisten tijdens de doorlichtingen blijkt dat de cursisten doorgaans tevreden zijn over het onderwijsleerproces. Ze waarderen de inzet en het enthousiasme van de leerkrachten Engels. Kritische opmerkingen hebben vooral betrekking op aspecten van organisatorische en infrastructurele aard, zoals de organisatie van de proclamatie en de aankleding en het didactische comfort van de lokalen in Halle.

Onderwijsaanbod Het centrum hanteert een uniform sjabloon voor leerstofplanning in al zijn taalafdelingen (vreemde talen en NT2). De waarde van dit document als afstemmingsdocument is gering. De leerstofplanning besteedt vooral aandacht aan de opsomming van ondersteunende kennis op het vlak van woordenschat en grammatica. De informatie over de andere leerinhouden is zeer summier en laat niet toe om te bepalen of de koppeling tussen de leerinhouden aan de leerplandoelstellingen correct gebeurt. Het gebruik van de leerstofplanningen heeft nog niet geleid tot inhoudelijke reflectie over het doelenkader. De noties strategieën en attitudes worden niet door alle leerkrachten op dezelfde manier geïnterpreteerd. Er is begripsverwarring tussen de noties strategieën, attitudes en taalhandelingen.

Het onderwijsaanbod is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Het centrum maakt gebruik van handboeken die toelaten om de leerplandoelstellingen te realiseren indien ze deskundig worden aangewend. Er is sprake van een horizontale en verticale leerlijn. Positief is dat het materiaal stimuleert tot functioneel en communicatief taalgebruik en dat sommige handboeken voorzien in extra audiovisueel luistermateriaal. Audiomateriaal vormt echter nog de meest gebruikte bron bij luisteropdrachten. Cursisten zijn gebaat bij meer audiovisuele luisterbronnen om hun luisterstrategieën op een realistische manier in te oefenen in alle richtgraden.

In richtgraad 3 en 4 worden de mondelinge en schriftelijke vaardigheden op een kwaliteitsvolle manier ingeoefend. Er is een variatie aan tekstsoorten en registers. Het is duidelijk welke progressie in taalvaardigheid wordt beoogd. Het materiaal besteedt aandacht aan specifieke conversatie-, schrijf- en argumentatiestructuren en heeft oog voor leerstrategieën. Het audiomateriaal bij het handboek staat echter sterk in functie van het aanbrengen van gespreksvaardigheden, wat een beetje beperkt is. Er zijn nog groei mogelijkheden op het vlak van gevarieerd audiovisueel luistermateriaal in de klaspraktijk.

Tijdens het onderwijsleerproces wordt veel aandacht besteed aan een consequent gebruik van de doeltaal. Er heerst een aangenaam leerklimaat. De mate waarin de leerkrachten Engels voorzien in extra vaardigheidsgericht materiaal naast het handboek is sterk leerkrachtgebonden. Het ontbreken van gerichte expertisedeling speelt hierin een rol. Een aantal leerkrachten stimuleren hun cursisten om thuis authentiek lees- en luistermateriaal door te nemen en mondeling te presenteren in de klas. In de hogere jaren is dit een courante praktijk, in de klasgroepen van richtgraad 2 gebeurt dit occasioneel. Leerkrachtgebonden wordt er geëxperimenteerd met een leesportfolio, het gebruik van internetmateriaal, blogs, ... Deze initiatieven zijn waardevol.

Onderwijsorganisatie Het centrum organiseert voor de meeste opleidingen Engels een jaaraanbod van 120 lestijden met een frequentie van 1 maal per week. Op het niveau van richtgraad 3 en 4 organiseert het centrum enkel aparte modules mondelinge en schriftelijke vaardigheden. De leerkrachten zijn voorstanders van geïntegreerde modules, maar zijn er niet van op de hoogte dat het volwassenenonderwijs deze organisatievorm toelaat. Een aantal cursisten maakt repetitief gebruik van de modules spreekvaardigheid Effectiveness 1 A/B.

Uitrusting De taalklassen in de campus Rode zijn goed uitgerust om multimediaal taalonderwijs aan te bieden. In de taalklassen in Halle is het gebruik van audiovisueel materiaal en internetmateriaal meestal niet mogelijk. Cursisten in Halle hebben dus meestal geen toegang tot de digitale leermiddelen die deel uitmaken van het cursusmateriaal en de leerkrachten kunnen hun verworven inzichten op het vlak van multimedia niet inzetten.

Evaluatiepraktijk De evaluaties wijzen op een sterk leerkrachtgebonden evaluatiepraktijk in alle richtgraden, zowel inhoudelijk als vormelijk (aantal opdrachten). De leerkrachten hebben weinig zicht op de manier waarop hun collega's evalueren. De evaluatie in richtgraad 1 en 2 is onvoldoende valide en relevant. Er zijn een aantal knelpunten. Inhoudelijk worden niet alle vaardigheden correct geïnterpreteerd. Schrijfvaardigheid wordt in de meeste groepen verward met oefeningen op ondersteunende kennis. Als er schrijfoopdrachten voorkomen,

ontbreekt vaak een schrijfdoel en -publiek. Daarnaast is het onduidelijk welke spreekdoelen precies geëvalueerd worden. Er is immers te weinig informatie over de taakopzet en inhoud van de spreektaken. Een derde aandachtspunt is de representativiteit van de evaluatie in het licht van het geheel van de leerplandoelstellingen. In de puntenverdeling worden de receptieve vaardigheden sterk ondergewaardeerd. Voor luisteren en leesvaardigheid is er te weinig variatie in tekstsoorten en opdrachten om de leerplandoelstellingen voldoende breed te evalueren. De gebruikte evaluatieopdrachten peilen voornamelijk naar specifieke gegevens uit informatieve teksten en te weinig naar de globale boodschap. Er is nood aan meer audiovisueel luistermateriaal en aan utilitaire en functionele leesteksten. Veel leesteksten worden momenteel niet gepresenteerd in de originele lay-out. Er zijn weinig voorbeelden van functionele of taakgerichte opdrachten.

De evaluatie in richtgraad 3 en 4 is inhoudelijk relevant: de vaardigheden worden correct geïnterpreteerd. De luister- en leesopdrachten zijn echter te beperkt om representatief te zijn voor het geheel van de leerplandoelstellingen. Dit hangt samen met de vastgelegde puntenverdeling op centrumniveau. De informatie over de evaluatie van spreektaken is soms uitgebreid, soms summier in de stavingsdocumenten. Er is ook nog ruimte voor het gebruik van functionele schrijfopdrachten met een schrijfdoel en -publiek en meer variatie in luister- en leesmateriaal.

Positieve aspecten van de evaluatie zijn het gebruik van scorewijzers met beoordelingscriteria om de evaluatie van spreken en schrijftaken te objectiveren. In de hogere richtgraden zijn er voorbeelden van goede praktijk. Zo wordt er leerkrachtgebonden gewerkt met permanente evaluatie voor spreken- en schrijfvaardigheid. Naast de evaluatie door de leerkracht, wordt er gebruikgemaakt van peer evaluatie. De feedback versterkt het leerproces. In sommige lesgroepen ontvangen cursisten digitaal audio-opnames van hun spreekopdrachten met individuele feedback. Dit wordt sterk gewaardeerd door cursisten.

Leerbegeleiding

Het centrum bedient een cursistenpubliek met een hoge scholingsgraad in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde. Het aantal cursisten met een diploma hoger onderwijs ligt in alle richtgraden twee maal hoger dan het Vlaamse gemiddelde. In richtgraad 4 beschikt meer dan 80% van de cursisten over een diploma hoger onderwijs. In de campus Rode is een groot aantal cursisten Franstalig. Er zijn ook meer klasgroepen met diverse nationaliteiten. In de campus Halle zijn er minder multiculturele klasgroepen.

De grootste noden op het vlak van leerbegeleiding hebben te maken met uitspraak, binnenklasdifferentiatie (voor de beginmodules) en klasmanagement. Centrubreed zijn er geen initiatieven genomen op het vlak van leerbegeleiding. De meeste leerkrachten besteden gericht aandacht aan uitspraakproblemen. Leerkrachtgebonden zijn er inspanningen om tegemoet te komen aan de noden van een gemengd publiek in de beginmodules, dat bestaat uit zowel valse als absolute beginners. Deze inspanningen hebben niet het gewenste resultaat: de uitval in deze groepen is vaak hoog. De groepsgrootte in het centrum stelt extra eisen aan een doordacht klasmanagement. Er is zeker ruimte voor een sterker gebruik van interactieve werkvormen. Tijdens de klasbezoeken was het onderwijsleergesprek de meest voorkomende didactische werkvorm. De klasopstelling is in het overgrote deel van de klassen weinig bevorderlijk voor de interactie tussen de cursisten onderling. Een aantal lokalen bieden weinig ruimte voor een activerende didactische benadering.

van het onderwijsleerproces. De leerbegeleiding vervat in de leerplandoelstellingen met betrekking tot attitudes en strategieën vormt nog een aandachtspunt.

Het centrum maakt voor de opleidingen Engels nog geen gebruik van een elektronisch leerplatform. Een aantal leerkrachten maken wel gebruik van e-mail om informatie te bezorgen aan cursisten.

Algemeen beleid Het centrum voorziet in gestructureerd vakoverleg Engels, maar niet in taaloverstijgend vakoverleg met andere vreemde talen of NT2. In de vakgroepwerking Engels werd tot nu toe vooral gefocust op aspecten van procedurele en formele aard en veel minder op inhoudelijke onderwijskundige aspecten zoals visieontwikkeling, gerichte expertisedeling en innovatie. Algemeen kan worden gesteld dat het centrum de hefboomfunctie van gestructureerd vakoverleg voor deskundigheidsbevordering te weinig benut.

Het centrum hanteert een aantal formele richtlijnen en instrumenten voor zijn leerstofplanning en evaluatie. De meerwaarde van deze richtlijnen is niet altijd duidelijk. Zo resulteert de centrumafspraken om geen uniforme evaluaties te organiseren in parallelle modules in een sterk leerkrachtgebonden evaluatiepraktijk. Ook het verplichte examen in de B-modules roept vragen op in het licht van de uitval. Het gebruik van sleutelvaardigheden in de evaluatie houdt geen verband met de leerplanvereisten voor de taalopleidingen.

3.4 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Frans richtgraad 1 (Modulair)

Voldoet

Motivering

Het centrum bereikt de doelstellingen in de opleiding Frans richtgraad 1 in voldoende mate. Het onderwijsleerproces verloopt volledig en uitsluitend in de doeltaal vanaf de eerste les. De leerkrachten gaan op een positieve en dynamische manier om met de multiculturele achtergrond van hun cursisten en focussen extra op uitspraak om gericht te remediëren. Er wordt intensief gebruik gemaakt van multimediamogelijkheden waar het kan. De methodiek focust op het communicatieve en op de bouwstenen van de ondersteunende kennis. Er is een grote cursistentevredenheid.

Vaststellingen

Outputgegevens De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt in de vier modules van deze richtgraad.

De uitvalcijfers wijken amper af van het Vlaamse gemiddelde en worden besproken in de vakvergadering. Het centrum is op beleidsniveau nog niet gestart met een systematische data-analyse over output.

Door de ligging van het centrum en vanuit het perspectief van de cursisten beantwoordt de opleiding aan een regionale behoefte. Voor een aantal cursisten is de kennis van deze taal noodzakelijk voor het vinden van werk en om te kunnen communiceren in hun dagelijkse leefomgeving. Frans is voor deze doelgroep de tweede taal naast hun moedertaal.

Uit gesprekken met cursisten tijdens de doorlichting blijkt dat zij tevreden zijn over de lessen en over de organisatie. De vele nationaliteiten in één klasgroep ervaren zij als een culturele meerwaarde.

Onderwijsaanbod Er is een uniform planningsdocument met aandacht voor de contexten, de vaardigheden en de ondersteunende kennis. Via

een cijfercode wordt verwezen naar het leerplan en indirect naar de leerplandoelstellingen. Uit een gesprek met de leerkrachten tijdens de doorlichting blijkt dat zij de link tussen dit document en de leerplannen onvoldoende kunnen maken. Het is in de eerste plaats een opsomming van de geziene leerstof en een agenda. Extra taalgebonden en taaloverstijgend overleg is nodig en wenselijk om inhoudelijk tot een correcte interpretatie en implementatie van de leerplandoelstellingen te komen per niveau. De handboeken die gebruikt worden lenen zich tot een communicatieve aanpak. Bovendien ontwikkelden de leerkrachten samen een aanvullende syllabus met extra ondersteunend materiaal. Daarnaast bleek uit de klaspraktijk ook een grote variëteit in didactisch materiaal van spellen tot fiches en foto's om het leerproces dynamischer te maken.

Onderwijsorganisatie De lessen worden aangeboden in een systeem van één of twee maal per week in Sint-Genesius-Rode en in Halle in een 32-weeken stelsel.

De groepsgrootte is wisselend maar kenmerkend is het grote aantal nationaliteiten in één klasgroep. Het doelpubliek is zeer gevarieerd in voorkennis en in achtergrond wat een uitdaging betekent voor de leerkrachten. Cursisten die enkele weken later willen instappen worden georiënteerd naar een cursus die later start om de leeransen niet te hypothekeren.

Een cursist stapt pas in een niveau Waystage na een oriënteringsproef. De toeleiding gebeurt op een correcte manier. Op dit niveau zijn er nog geen specifiek georganiseerde extra-murosactiviteiten, maar de cursisten kunnen desgewenst aansluiten bij uitstappen van een hoger niveau.

Uitrusting Het centrum beschikt over een degelijke multimedia-infrastructuur in elk klaslokaal van de campus Rode. In Halle is de situatie echter totaal anders en brengen de leerkrachten vaak hun eigen cd-speler en laptop mee. In afwachting van de nieuwbouw in Halle moeten leerkrachten en cursisten zich behelpen zonder intranet in aftandse gebouwen. Uiteraard hypothekeert dit de realisatie van de leerplandoelstellingen, al kunnen de leerkrachten op dit niveau nog voor voldoende materiaal zorgen om het aanvaardbaar te houden.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is niet valide, niet representatief en niet transparant.

Er is een opgelegde puntenverdeling die niet toelaat alle vaardigheden te evalueren op het einde van de module. Anderzijds is er geen enkele verantwoording bij de toegekende quoterings voor de tussentijdse (proces) evaluaties. Bovendien blijkt uit gesprekken met het leerkrachtenteam dat zij onvoldoende vertrouwd zijn met de leerplandoelstellingen. Vaardigheden worden daardoor verkeerd geïnterpreteerd of niet getoetst. Er is een leerkrachtgebonden beoordeling en interpretatie van attitudes, strategieën en zelfstandig leren. Op dit ogenblik zijn er verschillende evaluaties per module en is het product van matige tot lage kwaliteit.

Cursisten weten niet waarop zij worden geëvalueerd, tenzij op ondersteunende kennis en er is te weinig aandacht voor feedback.

Er is nood aan onderwijskundige expertise om de leerplandoelstellingen zuiver en duidelijk voorop te plaatsen en samen met het volledige team valide evaluatieoefeningen te ontwikkelen. De leerkrachten zijn vragende partij voor begeleiding.

Leerbegeleiding De manier waarop de leerkrachten omgaan met de diversiteit in

hun klassen en dit gegeven gebruiken als een meerwaarde in hun communicatieve aanpak is bewonderenswaardig. Er is een dynamische werking en de doeltaal wordt vanaf de eerste les consequent gehanteerd. De luistervaardigheid van de cursisten zit op die manier vanaf module 1 op een hoog niveau. De anderstalige achtergrond van de cursisten betekent dat er extra aandacht gaat naar uitspraakproblemen. Daarvoor wordt er regelmatig in het taallabo gewerkt. Daarnaast zijn er verschillen in de doelgroepen in Halle en in Rode. Laaggeschoolden zitten naast hooggeschoolden op de bank en dit vereist een flexibele didactische aanpak van de leerkrachten. Niet altijd slagen zij er al in het gebruik van metataal te verminderen, maar het feit dat zij erover praten in de vakwerkgroep is een stap in het zoeken naar oplossingen. Er is dit jaar een trajectbegeleider aangesteld die eventueel te laag geschoolde cursisten kan heroriënteren naar het CBE en of kan remediëren waar nodig.

- Deskundigheidsbevordering** De professionaliteit van de leerkrachten is groot, een aantal zijn van thuis uit Franstalig. Zij volgen de nascholingen zoals het centrum ze aanbiedt of gaan in op het aanbod van derden. De leerkrachten Frans vragen vooral nascholingen die praktisch zijn én gericht op een CVO publiek. De mogelijkheden van Europese nascholingen via EPOS of Formacom worden nog weinig benut.
- Algemeen beleid** De vakgroepwerking heeft nood aan een taalcoördinator die vakinhoudelijk stuurt. Tot nu toe werd het overleg in de personeelsraad niet als kwaliteitsvol gezien. De leerkrachten waren tevreden met de kick-off meeting bij de aanvang van dit schooljaar en hopen dat er een nieuw klimaat komt. Zij werken graag in de GLTT precies omwille van de aangename collega's en van de multiculturele doelgroep.

3.5 SVWO - Talen richtgraad 3 en 4 - Spaans richtgraad 3 en 4 (Modulair)

Voldoet

Motivering

De leerkrachten realiseren de leerplandoelstellingen in Spaans richtgraad 3 en 4 op een kwaliteitsvolle manier. Zij maken hiervoor waar mogelijk doeltreffend gebruik van multimedia. Het onderwijsleerproces is dynamisch en uitnodigend. De leerkrachten zijn deskundig en streven ernaar al hun cursisten tot een hoger beheersingsniveau Spaans te brengen. De cursus Spaans gecombineerd voor de module schriftelijke taalvaardigheid is een voorbeeld van goede praktijk.

Vaststellingen

- Outputgegevens** De leerplandoelstellingen worden op een kwaliteitsvolle manier bereikt in de 8 modules van deze richtgraad. De uitvalcijfers wijken weinig af van het Vlaams gemiddelde en de doorstroming is een item in de vakvergadering. De cursisten worden gestimuleerd om de modules mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid gelijktijdig of afwisselend te volgen om het taalbeheersingsniveau op te tillen. De cursisten zijn zeer tevreden over de inzet van de leerkrachten en over de organisatie van de taallessen, zoals blijkt uit gesprekken tijdens de doorlichting. Dit wordt bevestigd in een enquête in de modules gecombineerd onderwijs Spaans van eind vorig schooljaar. Bovendien zijn er tal van cursisten die de modules verschillende keren volgen om hun kennis te

perfectioneren.

Onderwijsaanbod Voor de planning van de cursussen wordt een centrumeigen sjabloon gehanteerd dat vooral gebruikt wordt om de leerstof op te sommen. De verwijzing naar de realisatie van de leerplandoelstellingen is niet transparant. Bovendien blijkt uit gesprekken met het leerkrachtenteam tijdens de doorlichting dat de interpretatie van de doelstellingen niet eenduidig is. Het is op dit niveau voor de aanvang van het schooljaar niet nuttig in de planning de ondersteunende kennis op te nemen gezien dit afhangt van de behoeften van de klasgroep. De leerkrachten maken hun eigen materiaal aan. Zij overleggen over de contexten die ze in een bepaalde module behandelen, rekening houdend met cursisten die in combinatie een parallelmodule volgen of met cursisten die de module uit interesse overdoen. Vertrekkend vanuit die items bieden zij authentiek, actueel, multimediaal en gevarieerd lesmateriaal aan met een opfrissing van ondersteunende kennis waar nodig.

Onderwijsorganisatie De modules Spaans richtgraad 3 en 4 worden aangeboden in een systeem van 1x 3u per week in een 32-weeken stelsel. Er is een dag- en een avondaanbod in de campussen in Rode en in Halle. Het aanbod voorziet in alle modules mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid. Voor de module schriftelijke taalvaardigheid op het niveau Effectiveness is er sinds vorig schooljaar naast een aanbod in het contactonderwijs ook een aanbod in gecombineerd onderwijs. Er worden op regelmatige basis extra-murosactiviteiten georganiseerd en zelfs reizen naar Spanje en Latijns-Amerika. De reizen worden georganiseerd op initiatief van de leerkrachten en vinden plaats in een vakantieperiode.

Uitrusting De klaslokalen in de campus Rode zijn perfect uitgerust om multimediaal te werken. Alle voorzieningen zijn aanwezig om op dit niveau communicatief en interactief taalonderwijs aan te bieden. In de campus Halle is er niks van dit alles aanwezig. In afwachting van de nieuwbouw proberen de leerkrachten creatieve oplossingen te zoeken. Zij brengen een eigen laptop mee en zorgen ervoor dat cursisten thuis over het nodige luister- en beeldmateriaal kunnen beschikken. Dit is een tijdelijke oplossing die de realisatie van de leerplandoelstellingen op een niveau Vantage en Effectiveness hypothekeert en die de nodige flexibiliteit vereist van de leerkrachten die er lesgeven.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is niet representatief, niet altijd valide en niet transparant. In de modules mondelinge taalvaardigheid wordt te weinig gewicht toegekend aan luistervaardigheid en in de modules schriftelijke taalvaardigheid is er een onevenwicht tussen lezen en schrijven. Er is geen verantwoording voor de punten toegekend aan de tussentijdse (proces) evaluaties. De score voor attitude, strategie en leervaardigheid wordt inhoudelijk verschillend geïnterpreteerd. Uit de evaluaties van eind vorig schooljaar blijkt dat er soms contextloze ondersteunende kennis wordt getoetst in modules schriftelijke taalvaardigheid.

Leerbegeleiding Er is een dynamische klaspraktijk met aandacht voor verschillende verwerkingsniveaus en voor verschillende taalregisters. De ondersteunende kennis wordt verdiept en herhaald in functie daarvan. Er zijn tal van cursisten die een aantal keren een module overdoen waarop de leerkrachten anticiperen door het

lesmateriaal te variëren in overleg met de collega's. Zij houden rekening met het doelpubliek dat vaak uit actieve en hoog opgeleide senioren bestaat.
 Er is een permanente aandacht en remediëring van de uitspraak bij anderstalige cursisten.
 De slaagcijfers zijn hoog en de doorstroming naar de modules schrijfvaardigheid worden aangemoedigd om op die manier het taalniveau van de cursisten op te tillen.

Deskundigheidsbevordering Naast de twee native speakers is het niveau van de andere leerkrachten Spaans ook uitstekend. De interne nascholingen worden door iedereen gevolgd. Daarnaast zijn er ad hoc nascholingen door verschillende externe diensten waarop de leerkrachten intekenen op voorwaarde dat het aanbod past binnen hun lesrooster.
 Het cursusaanbod van EPOS in het buitenland is bekend en er was al participatie in het verleden.
 De mogelijkheden van Smartschool worden op dit ogenblik vooral benut in functie van de cursus gecombineerd onderwijs.

Algemeen beleid De expertise die aanwezig is wordt door deze leerkrachten graag gedeeld en zij gaan vakinhoudelijke gesprekken niet uit de weg. Toch missen zij ondersteuning voor het onderwijskundige beleid en zijn zij vragende partij om een aantal documenten en richtlijnen te vereenvoudigen en te verduidelijken in functie van de doelstellingen en dus van het kernproces.

4. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- Het centrum heeft een aantal instrumenten en richtlijnen uitgewerkt in het kader van zijn aanvangsbegeleiding. De aanvangsbegeleiding verloopt gestructureerd met een procedure en richtlijnen voor de werving en de intake van beginnende leerkrachten en medewerkers. Voor de begeleiding is er een mentor-coördinator aangesteld die ook klasbezoeken uitvoert. Deze mentor volgde een mentorenopleiding. Er is informeel overleg tussen de mentor en de directie.
- Er zijn verslagen beschikbaar met toelichting van de klasbezoeken door de mentor. De verslaggeving gebeurt niet via een vaststaand model en de terugkoppeling gebeurt informeel in een vertrouwelijk kader.
- Nieuwe leerkrachten onderstrepen de meerwaarde van de aanvangsbegeleiding in een gesprek tijdens de doorlichting. Zij voelen zich betrokken bij het centrum. De contacten met de mentor verlopen vlot en in een open sfeer.
- De aanvangsbegeleiding gebeurt niet op dezelfde manier voor elke starter. Uit de gesprekken blijkt dat niet iedereen een klasbezoek gekregen heeft van mentor en of adjunct-directeur met feedback. De functioneringscyclus is voor de beginnende leerkrachten niet duidelijk noch het onderscheid tussen coach-mentor en evaluator.

- Voor inhoudelijke vragen over het kernproces gaan beginnende leerkrachten in eerste instantie te rade bij hun collega's van de vakwerkgroep. De mentor geeft vooral praktische en organisatorische tips.
- Het systeem van intervisie via lesobservatie bij collega's wordt weinig tot niet benut.

4.1.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- Het centrum hanteert een visie op nascholing uitgewerkt door de pedagogische begeleidingsdienst en over een nascholingsplan voor de periode 2011-2013. Hierin is een voorstel van vakinhoudelijke en agogische nascholingen opgenomen.
- Dit nascholingsplan kwam tot stand op basis van een gedetailleerd behoefteonderzoek uitgevoerd in 2009-2010 door de toenmalige IKZ-medewerker. Daarna werd deze behoefteanalyse besproken in vakvergaderingen en werden individuele voorstellen mee opgenomen. Er is jaarlijks bijsturing mogelijk op basis van de behoeften en van het budget. In het behoefteonderzoek geeft een kwart van de respondenten aan dat nascholing prioritair moet gaan over nieuwe ICT-toepassingen en het efficiënter benutten van de ICT-mogelijkheden binnen het centrum.
- Er zijn centrumafspraken met betrekking tot disseminatie en evaluatie van gevolgde nascholingen, zoals verplichte verslaggeving en bespreking van de nascholing in vakvergaderingen. Deze afspraken resulteren nog niet in effectieve disseminatie binnen de diverse afdelingen.
- Er is een overzichtslijst van de gevolgde nascholingen beschikbaar, maar uit gesprekken blijkt dat deze lijst niet volledig is. Ondanks het nascholingsplan is het voor personeelsleden momenteel niet duidelijk wat het centrum precies van hen verwacht op het vlak van nascholingen. Noch de frequentie noch de inhoud liggen vast in een functiebeschrijving. Het beleid inzake nascholing wordt in de taalafdeling niet als stimulerend ervaren.
- Het centrum benut de interne deskundigheid van de ICT-collega's vooral voor vorming rond Smartschool en e-leren. Dat deze nascholingen effect hadden op de deskundigheid blijkt uit de kwaliteitsvolle cursus Spaans in gecombineerd onderwijs.
- De leerkrachten geven aan in verslagen dat zij vragende partij zijn voor nascholingen die praktisch zijn én gericht op een CVO publiek. Uit gesprekken blijkt dat de implementatie van inzichten van een gevolgde nascholing in de taalafdeling soms botst op interne formele richtlijnen en procedures. Dit heeft een demotiverend effect.
- Dit schooljaar wordt voor het eerst een pedagogische studiedag georganiseerd voor alle personeelsleden.

5. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op:

- Op 1 september 2012 ging de vroegere directeur, die het centrum meer dan 30 jaar heeft geleid, met pensioen. Tijdens de doorlichting is nog geen nieuwe directeur geselecteerd. Eén van de adjuncten is voor twee maanden aangesteld als waarnemend directeur. Deze situatie vraagt de nodige flexibiliteit van alle betrokkenen. Het leiderschap wordt in afwachting gerealiseerd door een directieteam dat bestaat uit één waarnemend directeur en drie adjunct-directeuren. Dit team werkt al het zevende schooljaar samen en er is een goede onderlinge verstandhouding. Het leiderschap wordt gedeeld. De taakverdeling is vastgelegd en wordt gecommuniceerd via het

intranet. Er zijn geen geïndividualiseerde functiebeschrijvingen voor het bevorderingsambt.

- Er is een middenkader dat bestaat uit taal- en ICT coördinatoren en trajectbegeleiders, uit een mentor en uit een IKZ-medewerker die daarnaast secretaris is van de directeur. De functiebeschrijvingen worden op dit ogenblik herwerkt in overleg met het BOC. De taakomschrijving en verantwoordelijkheden zijn niet transparant. Zo is er een dubbel systeem van enerzijds coördinatoren en anderzijds personeelsvertegenwoordigers. Er zijn coördinatoren die technische ondersteuning geven en er zijn er die onderwijskundige aspecten mee behartigen en die aanspreekpunt zijn voor de leerkrachten. Sommigen werken transversaal, anderen werken voor één enkele afdeling. Er is onvoldoende aandacht voor de horizontale en verticale samenhang en voor onderwijskundige coördinatie en sturing. Een optimalisering van de beschikbare coördinatie-uren en van de omkadering dringt zich op.
- De werking van het huidige leidinggevende team wordt voorzichtig als open en democratisch omschreven door de leerkrachten. Er is een nieuwe stijl geïntroduceerd. De centrumleiding werkt aan een transparante communicatie met inbreng en aandacht voor de desiderata van de basis. De kortetermijndoelstellingen zijn: een gelijke behandeling van alle personeelsleden verzekeren, de flexibiliteit bevorderen en als leidinggevende een voorbeeldfunctie bekleden.
- De impact van het bestuur op de instelling is groot op het gebied van onderwijsorganisatie. Er is onzekerheid over de toekomstige infrastructuur en er is geen transparantie over de werving van de nieuwe directeur. Dit hypothekeert een langetermijnvisie.
- Het centrum beschikt over een visie die wordt gecommuniceerd via de website. Deze visie is niet centrumspecifiek.
- Er is een zeer algemeen omschreven centrumbeleidsplan voor de periode 2010-2013 met daaraan gekoppeld jaarlijkse actieplannen.
- In het actieplan staan per schooljaar een aantal actiepunten genoteerd die zowel gaan over onderwijskundige als onderwijsondersteunende items. De input daarvan is gebeurd door de adjunct-directeurs op basis van opmerkingen uit vakvergaderingen en op basis van het rapport van een externe welzijnsbevraging uitgevoerd in 2010-2011. De doelstellingen zijn niet SMART geformuleerd en blijven vrij vaag. Het is onduidelijk wie de opvolging monitort en hoe dit gebeurt.
- Uit gesprekken met leerkrachten tijdens de doorlichting blijkt dat zij het beleidsplan en het daaraan gekoppelde actieplan niet kennen. Zij werden niet betrokken bij de opstelling ervan en kennen de visie of doelstellingen van het centrum niet. Het beleidsplan staat niet op het intranet.
- Op dit ogenblik staat het centrum aan het begin van een ontwikkelingstraject wat betreft visieontwikkeling en concretisering in een beleidsplan. Het huidige directieteam beseft dat hieraan moet gewerkt worden maar heeft aan de start van het schooljaar andere prioriteiten, met name zorgen voor een vlotte nieuwe start en de opvolging van de punten uit het externe rapport. Bovendien kan de visieontwikkeling en de uitwerking van een concreet beleidsplan best gebeuren onder leiding van de nieuwe directeur.
- Het bestaande organogram is geen weerspiegeling van de huidige realiteit en dient aangepast te worden zodra de nieuwe centrumleiding operationeel is.
- Het centrum neemt initiatieven om zijn personeel wekelijks te informeren via een nieuwsbrief per mail. Het bestaande communicatieplatform via intranet is ongestructureerd, gedateerd en weinig transparant. De huidige centrumleiding heeft plannen om de communicatie beter te structureren en te stroomlijnen.
- Het centrum voorziet in een gestructureerde vakgroepwerking met een vastgelegde frequentie, een voorzitter en verslaggeving. Tot nu toe was op elke vakvergadering een directielid aanwezig en stonden de goedgekeurde verslagen niet op het intranet. Binnen deze overlegstructuur wordt tot nu toe onvoldoende gefocust op agogisch-

didactische aspecten. De taalleerkrachten zijn vragende partij voor een heroriëntering van de vakgroepwerking.

- De personeelsraad is een afdelingsoverstijgend overleg van de verkozen personeelsafgevaardigden en de directie en bespreekt de items van de vakvergadering in een groter forum. De personeelsafgevaardigden vormen de link tussen directie en de leerkrachten. De verslagen van de personeelsraad staan op het intranet. De participatie en de gedragenheid is niet verzekerd en niet transparant. De samenkomsten van de personeelsraad met de voorzitters van de vakwerkgroepen worden door de leerkrachten niet positief geëvalueerd. De medewerkers voelen zich onvoldoende betrokken bij het centrumbeleid en missen efficiënte overlegmomenten.
- Het BOC komt reglementair samen met vertegenwoordiging van het personeel. Uit de verslagen van vorig schooljaar blijkt dat er inzake personeelsbeleid een aantal regels niet correct werden opgevolgd. Daaraan wordt in de recentste samenkomsten gewerkt.
- Het centrum heeft bij de aanvang van het schooljaar voor het eerst een kick-off meeting georganiseerd die positief is onthaald bij de leerkrachten, zowel naar inhoud als naar vorm, zoals bleek uit gesprekken tijdens de doorlichting. De leerkrachten kregen het gevoel dat hun mening ertoe doet, wat het vertrouwen in het huidige directieteam doet groeien. Er leeft bij de leerkrachten een grote onzekerheid over de toekomst met de nieuwe directeur die zal worden aangesteld. Zij vragen naar correcte en duidelijke informatie over het toekomstige beleid van het centrum.
- Er is geen visie op interne kwaliteitszorg. Ad hoc en afdelingsgebonden zijn er initiatieven die peilen naar cursistentevredenheid over de lessen (ICT en Spaans) of die uitvalcijfers trachten te verklaren (Italiaans).
- Als systeem werd jaren geleden gekozen voor het Prose instrument maar dit werd afgevoerd wegens verloop van de IKZ-medewerkers. Er is een IKZ-medewerker aangesteld die in de eerste plaats administratief medewerker is van de directeur.
- De bewaking van de kwaliteit van het kernproces is niet gestoeld op centrubrede tevredenheidsonderzoeken bij de cursisten of bij de leerkrachten en op een data-analyse.
- Het kwaliteitszorgsysteem voldoet niet aan de decretale bepalingen gezien de onderwijsinstelling haar kwaliteit niet op systematische wijze onderzoekt en bewaakt.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

6.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerstofplanningen voor de ICT-opleidingen vormen een voorbeeld van goede praktijk.
- De leerkrachten zijn vakdeskundig en gedreven. Het leerklimaat is aangenaam en uitnodigend.
- In de taalklassen van de hoofdcampus in Sint-Genesius-Rode maakt de degelijke uitrusting communicatief taalonderwijs mogelijk.
- De cursisten van de taalafdelingen krijgen uitsluitend les in de doeltaal vanaf de beginmodules.
- Voor de opleidingen Chinees werd kwaliteitsvol materiaal ontwikkeld, zowel voor de klaspraktijk als voor ICT-ondersteund leren.
- In de hogere richtgraden Engels zijn er voorbeelden van goede praktijk op het vlak van evaluatie.
- De kwaliteitsvolle cursus Spaans in gecombineerd onderwijs is een voorbeeld van goede praktijk.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het centrum heeft initiatieven genomen om zijn aanvangsbegeleiding te structureren.
- Het centrum maakt gebruik van de interne ICT-deskundigheid om zijn leerkrachten te professionaliseren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het directieteam erkent en benoemt de sterktes en de zwaktes van het centrum en is bereid hieraan gericht verbeteracties te koppelen met inspraak van de leerkrachten.

6.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Optimaliseer de interne dynamiek en de gelijkgerichtheid binnen de ICT-opleidingen.
- Veralgemeen en stroomlijn het gebruik van de elektronische leeromgeving in de ICT-opleidingen
- Zorg ervoor dat alle cursisten de kans hebben om te leren via multimedia in de klaspraktijk.
- Werk in de taalafdeling aan een evaluatiepraktijk die de doelen op een representatieve manier toetst en pas de puntenverdeling aan.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Verhoog de doeltreffendheid van de aanvangsbegeleiding.
- Stimuleer de deskundigheidsbevordering en de uitwisseling van expertise in de taalafdeling.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Zorg voor een transparant organisatiemodel met een duidelijke taakverdeling.
- Zorg voor een efficiënte vakinhoudelijke coördinatie van de taalafdelingen.
- Werk verder aan een open en constructieve communicatiecultuur.
- Optimaliseer de bestaande communicatiekanalen.

6.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- Werk een kwaliteitszorgsysteem uit in overeenstemming met het kwaliteitsdecreet en met de decretale bepalingen van het decreet volwassenenonderwijs.
- Zorg voor geïndividualiseerde functiebeschrijvingen, met goedkeuring van het BOC en start een evaluatiecyclus op met afspraken over evaluatoren en timing.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Els Van Raemdonck

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Annemie Boon